प्रदक्षिणश्च क्रियते मामेवं कुरु भास्कर । एवमुक्तस्ततः सूर्य्यः शैलेन्द्रं प्रत्यभाषत ।
नाहमात्मेच्छया शैल करोम्येनं प्रदक्षिणं । एष मार्गः प्रदिष्टो मे यैरिदं निर्म्मितं जगत् । ८७८५
एवमुक्तस्ततः क्रोधात् प्रवृद्धः सहसाऽचलः । सूर्य्याचन्द्रमसोर्म्मार्गं रोद्धुमिच्छन् परन्तप ।
ततो देवाः सहिताः सर्व्व एव विन्ध्यं समागम्य महाद्रिराजं । निवारयामासुरुपायतस्तं नच स्म तेषां वचनञ्चकार ।
अथाभिजग्मुर्म्मुनिमाश्रमस्थं तपस्विनं धर्म्मभृताम्वरिष्ठं । अगस्त्यमत्यद्भुतवीर्य्यवन्तं तच्चार्थमूचुः सहिताः सुरास्ते ।
॥ देवा ऊचुः ॥ सूर्य्याचन्द्रमसोर्म्मार्गं नक्षत्राणां गतिन्तथा । शैलराजो वृणोत्येष विन्ध्यः कोपवशानुगः ।
तं निवारयितुं शक्तो नान्यः कश्चिद्द्विजोत्तम । ऋते त्वां हि महाभाग तस्मादेनं निवारय । ८७९०
तच्छ्रुत्वा वचनं विप्रः सुराणां शैलमभ्यगात् । सोऽभिगम्याब्रवीद्विन्ध्यं सदारः समुपस्थितं ।
मार्गमिच्छाम्यहं दत्तं भवता पर्व्वतोत्तम । दक्षिणामभिगन्ताऽस्मि दिशं कार्य्येण केनचित् ।
यावदागमनं मह्यं तावत्त्वं प्रतिपालय । निवृत्ते मयि शैलेन्द्र ततो वर्द्धस्व कामतः ।
एवं स समयं कृत्वा विन्ध्येनामित्रकर्षण । अद्यापि दक्षिणाद्देशाद्वारुणिर्न निवर्त्तते ।
एतत्ते सर्व्वमाख्यातं यथा विन्ध्यो न वर्द्धते । अगस्त्यस्य प्रभावेन यन्मां त्वं परिपृच्छसि । ८७९५
कालेयास्तु यथा राजन् सुरैः सर्व्वैर्निसूदिताः । अगस्त्याद्वरमासाद्य तन्मे निगदतः शृणु ।
त्रिदशानां वचः श्रुत्वा मैत्रावरुणिरब्रवीत् । किमर्थमभियाताः स्थ वरं मत्तः कमिच्छथ । एवमुक्तास्ततस्तेन देवता मुनिम
ब्रुवन् ।
एवं त्वयेच्छाम कृतं हि कार्य्यं महार्णवं पीयमानं महात्मन् । ततो बधिष्याम सहानुबन्धान् कालेयसंज्ञान् सुरविद्विषस्तान् ।
त्रिदशानां वचः श्रुत्वा तथेति मुनिरब्रवीत् । करिष्ये भवतां कामं लोकानाञ्च महत्सुखं ।
एवमुक्त्वा ततोऽगच्छत् समुद्रं सरितांपतिं । ऋषिभिश्च तपःसिद्धैः सार्द्धं देवैश्च सुव्रत । ८८००
मनुष्योरगगन्धर्व्वयक्षकिम्पुरुषास्तथा । अनुजग्मुर्म्महात्मानं द्रष्टुकामास्तदद्भुतं ।
ततोऽभ्यगच्छन् सहिताः समुद्रं भीमनिःस्वनं । नृत्यन्तमिव चोर्म्मीभिर्व्वल्गन्तमिव वायुना ।
हसन्तमिव फेनौघैः स्खलन्तं कन्दरेषु च । नानाग्राहसमाकीर्णं नानाद्विजगणान्वितं ।
अगस्त्यसहिता देवाः सगन्धर्व्वमहोरगाः । ऋषयश्च महाभागाः समासेदुर्म्महोदधिं ।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि अगस्त्यमाहात्म्यकथने चतुरधिकशततोऽध्यायः ॥ १०४ ॥
॥ लोमश उवाच ॥ समुद्रं स समासाद्य वारुणिर्भगवानृषिः । उवाच सहितान् देवानृषींश्चैव समागतान् । ८८०५
अहं लोकहितार्थं वै पिबामि वरुणालयं । भवद्भिर्यदनुष्ठेयं तच्छीघ्रं संविधीयतां ।
एतावदुक्त्वा वचनं मैत्रावरुणिरच्युतः । समुद्रमपिबत् क्रुद्धः सर्व्वलोकस्य पश्यतः ।
पीयमानं समुद्रन्तु दृष्ट्वा सेन्द्रास्तदाऽमराः । विस्मयं परमं जग्मुः स्तुतिभिश्चाप्यपूजयन् ।
त्वं नस्त्राता विधाता च लोकानां लोकभावनः । त्वत्प्रसादात् समुच्छेदं न गच्छेत् सामरं जगत् ।
स पूज्यमानस्त्रिदशैर्म्महात्मा गन्धर्व्वतूर्य्येषु नदत्सु सर्व्वशः । दिव्यैश्च पुष्पैरवकीर्य्यमाणो महार्णवं निःसलिलञ्चकार । ८८१०
दृष्ट्वा कृतं निःसलिलं महार्णवं सुराः समस्ताः परमप्रहृष्टाः । प्रगृह्य दिव्यानि वरायुधानि तान् दानवान् जघ्नुरदीनसत्त्वाः ।